

Slutreplik | Flyktingpolitik

Sverige kan inte hjälpa alla flyktingar

Det tycks inte finnas någon gräns för hur många människor Centerpartiet anser att Sverige ska hjälpa. Moderaterna däremot står för en verklighetsförankrad invandringspolitik. Det skriver Maria Malmer Stenergard (M) i en slutreplik. SvD.se/debatt

→ SvD.se

Foto: Anders Wiklund/TT

Mest lästa debatten veckan som gick:

1. LO: Avskaffa karensavdraget för alltid
2. Svensk-finsk samverkan är inget alternativ till Nato
3. M: Sverige kan inte hjälpa alla flyktingar
4. Stora resurser läggs på ineffektiv vård
5. Väntetiderna för pass är ett haveri

Debatt | Flyktingpolitik

Ukrainare bör få tillgång till SFI

För att öppna dörren till det svenska språket krävs att begränsningarna i massflyktsdirektivet tas bort och inte längre hindrar flyktingarna från Ukraina från att läsa SFI. Det skriver företrädare för ABF Stockholm. SvD.se/debatt

Läkare ska inte tvingas att överge sekretessen

Region Stockholm kräver att få våra patienters journaler. Men detta krav förstör vårt viktigaste arbetsinstrument: förtroendet mellan patient och läkare, skriver psykiater.

Den som söker hjälp för psykisk ohälsa bör självklart ha fullt skydd för sin personliga integritet. Integriteten skyddas genom patientdatalagen och en patient kan vägra att uppgifter lämnas ut, så länge liv eller hälsa inte hotas.

Vi privatpraktiserande psykiater har långvarig kontakt med patienter med allvarliga psykiska störningar. De har för oss berättat intima hemligheter, i en ömsesidig överenskommelse om att detta är sekretesskyddat, givet undantagen i patientdatalagen.

Men nu kräver Region Stockholms tjänstemän tillgång till hundratals journaler från privatpraktiserande psykiater där patienternas hela identitet röjs. Menar man att deras liv eller hälsa är i fara? Nej. Har man uppgett misstankar om vår kompetens eller vårdens kvalitet? Nej – och sådana bedömningar utförs redan av Inspektionen för vård och omsorg (IVO).

Så varför vill man se våra journaler? Det officiella skälet är att man vill kontrollera att läkaren har debiterat korrekt. Region Stockholm har full rätt till detta och självklart följer vi lagen om läkarvårdsersättning. Den säger att vi ska "på begäran lämna upplysningar och visa upp patientjournal... som behövs för kontroll av begärd läkarvårdsersättning" (§26). Men lagen om läkarvårdsersättning säger inte att vi ska lämna ut persondata. Vi har därför erbjudit Region Stockholm att läsa våra anteckningar i oidentifierat skick. Därmed följer vi lagen om läkarvårdsersättning och vår läkareetik samt garanterar patienternas integritet. Vi hör samman också GDPR, en lagstiftning som manar till "uppgiftsminimering" för "känsliga personuppgifter" och som anger att sådana inte får lämnas ut om inte en konsekvensbedömning har gjorts på förhand.

Vi menar att en konsekvensbedömning ger ett otvetydigt nej till utlämnande av personuppgifter. En psykiaters journaler innehåller mängder av känsligt innehåll och Region Stockholms tjänstemän kan mycket väl bedöma dem utan att koppla ihop innehållet med patientens namn och personnummer. Regionens nya policy förstör vårt viktigaste

arbetsinstrument: förtroendet mellan patient och läkare. Vilken patient vill under sådana omständigheter prata om sina sjukliga misstankar, sina skamliga fantasier, eller sin ångest att leva? Vi erinrar om Hippokrates läkare: "Vad jag under utövandet av mitt yrke eller under umgänget med människor utom yrket sett eller hört, och som möjligen är av beskaffenhet att ej böra utspridas, skall jag förtiga och anse som om det vore osagt."

Vi rekommenderar Region Stockholms tjänstemän att fråga sig om de själva skulle acceptera att en läkaranteckning med deras namn lämnades ut. Hittills ser vi ingen sådan reflektion från Regionen. I stället vägrar de nu att betala någon ersättning till läkarna. Vi har anmält detta till Justitieombudsmannen (JO) samt Integritetsskyddsmyndigheten (IMY), i förvisning om att de skulle reagera med skärpa mot detta uppenbara brott mot patienternas integritet. Men båda myndigheterna har avstått från granskning. Vi skräms av denna passivitet som tycks blottlägga en likgiltig syn på vikten av patientsekretess.

Vi har gått till kammarrätten och Högsta förvaltningsdomstolen för att påtala det orimliga att ekonomiskt straffa läkare som inte velat svika sin läkareetik. Även här har vi fått nej.

Regionens tjänstemän och centrala juridiska instanser ignorerar Region Stockholms sabotage mot sjukvårdens omistliga grundförutsättning: en förtroendefull patient-behandlar-relation. Vi har kontaktat regionråd i Stockholm, men inget händer. Samtal med högt uppsatta psykiatriansvariga inom regionen har också visat okunnighet om psykiatriska patienters ömtåliga läge och deras behov av specialistvård. Med andra ord: Våra försök att kommunicera med politiker och tjänstemän har inte lett till någonting.

Varför pågår detta "krig mot privatläkarna", som Maciej Zaremba beskriver det (DN 22/9 2021)? En tolkning utgår från det faktum att vår verksamhet regleras av svensk lag, medan regionernas inflytande begränsas till kontroll av verksamheten och dess ekonomiska ramar. Systemet har fungerat sedan lagen om läkarvårdsersättning tillkom 1994, men för ett par år sedan började det spåra ur. Tid-

Grunden för en förtroendefull kontakt mellan läkare och patient är att känsliga samtal som journalförs inte sprids vidare, skriver artikelförfattarna.

Foto: Fredrik Sandberg/TT

Region Stockholm åsamkar en redan skör patientgrupp stor skada.

punkten sammanfaller med att Anna Nergårdhs utredningar om "god och nära vård" publicerades. De föreslår att Sveriges kommuner och regioner (SKR) ska få ökad dominans inom sjukvården. Därför vill man avskaffa lagen om läkarvårdsersättning i juni 2028. Utredningen har inte ens diskuterats i riksdagen, men regiontjänstemännen citerar den flitigt och tycks betrakta den som lag.

Man stressar nu ut privatläkarna genom att, med regionpolitikernas explicita stöd, omtolka lagen om läkarvårdsersättning så att vi tvingas arbeta utöver lagstadgad arbetstid. Stressade läkare som sagt upp avtalet avtackas av Region Stockholm för att detta sparar in mycket pengar åt regionen. Tror man att deras patienter därmed upphört att behöva vård?

Även kravet på personuppgifter kan ses i ljuset av dessa ansträngningar. Tjänstemännen vet att psykiatern avskyr att läcka persondata, dels för den patientskada det innebär, dels för att hen inte vill förstöra sitt arbetsinstrument: patient-läkar-relationen. Region Stockholm åsamkar således en redan skör patientgrupp stor skada.

Hur kan detta vanstyre fortgå? Regiontjänsteman ignorerar följderna av sitt pillande på våra patienters integritet och vårt arbetsredskap, regionpolitikerna samt JO och IMY släcker ner, medan höga juridiska instanser anser det vara rätt att läkare som håller etiken fana högt ska arbeta utan ersättning.

I en sådan situation vänder vi oss nu till politiker i regioner och riksdag. Vi undrar hur de ser på att professionell sjukvård bedrivs i ett klimat som kränker patienters integritet och ser mellan fingrarna på en myndighetsutövning som utvecklas i en alltmer bisarr riktning.

Stefan Ahrenstedt
Olle Björkström
Rolf Künstlicher
Agneta Petz Webjörn
Johan Stiernstedt
Eva Öhrner
privatpraktiserande psykiaterspecialister i Stockholm